

A Fővárosi Ítéltábla a Mizik Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Mizik Andrea ügyvéd által képviselt felperesnek, a Tóvízi Ügyvédi Iroda, ügyintéző: Tóviziné dr. Kovács Ibolya ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2014. október 7. napján meghozott, 36.P.20.419/2012/59. számú ítélete ellen, az alperes részéről 60. és 61, Pf.3, 5. és 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés, valamint a felperes Pf.6. számú csatlakozó fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és az alperes marasztalását 4.251.796 (négymillió-kétszázötvenegyezer-hétszázkilencvenhat) forintra, és abból 1.122.289 (egymillió-százhuszonkétezer-kétszáznyolcvankilenc) forint után 2011. június 15-től, míg 3.125.507 (hárommillió-százhuszonötezer-ötszázhet) forint után 2013. május 15-től a kifizetésig az ítéletben megjelölt mértékű késedelmi kamatára felemeli.

Az alperest mentesíti a felperes javára perköltség fizetése alól, és a felperest kötelezi, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 127.000 (százhuszonhétezer) forint elsőfokú perköltséget.

A le nem rótt 614.900 (hatszáztizennégyezer-kilencszáz) forint kereseti és 310.800 (háromszáz tízezer-nyolcszáz) forint fellebbezési illetékből az alperes által fizetendő illeték összegét 263.600 (kétszázhatvanháromezer-hatszáz) forintra leszállítja, míg az állam által viselt illeték összegét 662.100 (hatszázhatvankétezer-egyszáz) forintra felemeli. Az állam által előlegezett költségből az alperes által fizetendő költség összegét 189.695 (száznyolcvankilencezer-hatszázkilencvenöt) forintra leszállítja, az állam által viselt költség összegét 512.876 (ötszáztizennégyezer-nyolcszázhetvenhat) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.800 (ötvenezer-nyolcszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2003. április 17-én motorkerékpár vezetőjeként az alperes biztosítottja által okozott közlekedési balesetben sérült. Álláspontja szerint az alperes a peren kívül teljesített vagyoni és nem vagyoni kártérítéssel teljes kárát nem térítette meg, ezért pert indított az alperessel szemben, nem vagyoni kárának, élelemfeljavítással, gondozással, háztartási és ház körüli kisegítő, közlekedési

többletköltség, látogatási és egyéb kórházi költsége, gyógyszer és vitaminköltsége, kulturális-, rezsi- és tisztítószer, gyógyászati segédeszköz és rehabilitációs többletköltsége, jövedelemvesztése, valamint dologi kárának megtérítése iránt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét részben találta megalapozottnak és ítéletével az alperest összesen 14.855.417 forintban és késedelmi kamatban, továbbá havi 107.825 forint járadékban marasztalta. A felek fellebbezése alapján az ítélőtábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Döntését azzal indokolta, hogy az alperes által felkért szakértő véleménye a kirendelt szakértő véleményét kétségesse tette. Az alperes indítványa alapján ezért el kell rendelni a további szakértői bizonyítást a felperes baleseti eredetű sérüléseinek következményeire és a baleseti munkaképesség-csökkenésének mértékére nézve.

Az új eljárásban a felperes keresetét a következőképpen tartotta fenn:

Nem vagyoni kártérítésként további 2.000.000 forint, valamint annak késedelmi kamata és az alperes által már teljesített 2.500.000 forint után 2003. április 17-től a kifizetésig, 2005. október 3-ig járó késedelmi kamata. Utóbbit az élelemfeljavítás körében az alperes 386.234 forint összegű túlfizetésének elszámolásával 247.072 forintban határozta meg.

Az élelemfeljavítás vonatkozásában hat hónapra 90.000 forintban határozta meg követelését azzal azonban, hogy az alperes pert megelőző 48.000 forint, a per alatt pedig 324.000 forint és 72.000 forint, valamint 32.234 forint késedelmi kamat teljesítésével azt már megfizette.

Ápolás-gondozás címén 438.300 forint és 2003. október 17-től késedelmi kamat megfizetését kérte. A tőke összegét a 12 hónapra támasztott 618.300 forint összegű követelésének, valamint az alperes 180.000 forint összegű teljesítésének különbözeteként határozta meg.

Az egy éves gyógytartam idejére az alperes 144.000 forint összegű teljesítésének elszámolásával 216.000 forint háztartási és ház körüli kisegítői többletköltség, majd 2004. április 18-tól havi 15.000 forint, 2010. január 1-től pedig havi 18.000 forint járadék megfizetésére tartott igényt. A korábbi elsőfokú ítélet alapján történt 1.221.000 forint tőke és 390.649 forint késedelmi kamat teljesítésének elszámolására tekintettel követelését 769.500 forint járadék-különbözetben, valamint annak 2008. november 19-től számított késedelmi kamatában, és 2014. június 20-tól havi 18.000 forint járadékban határozta meg.

Az alperes 130.500 forint összegű teljesítésének elszámolását követően a gyógytartam idejére további 169.500 forint közlekedési többletköltség megfizetését, valamint 2004. április 18-tól havi 15.000 forint járadék folyósítását kérte. A hatályon kívül helyezett ítélet alapján történt alperesi teljesítést 1.392.000 forint tőke, valamint 440.600 forint késedelmi kamat erejéig tartotta elszámolhatónak, és a fennmaradó 438.000 forint járadék-különbözet, valamint 2008. november 19-től késedelmi kamat megfizetését igényelte. Igényt tartott továbbá 2014. június 20-tól havonta 15.000 forint járadék megfizetésére is.

A gyógytartam idejére gyógyszer, valamint vitamin többletköltség iránti keresete nem volt, figyelemmel az alperes 60.000 forint és késedelmi kamata összegű teljesítésére. 2004. április 18-tól azonban havi 2.200 forint járadék, és a 2014. június 18-ig lejárt 268.400 forint járadék után 2008. november 19-től késedelmi kamat megfizetését kérte.

Az alperes 24.000 forint összegű teljesítésére figyelemmel további 12.000 forint kulturális többletkiadása, valamint 2003. október 17-től késedelmi kamat megfizetését kérte.

A gyógytartam idejére 60.171 forint gyógyászati segédeszköz költsége megtérítését, valamint 2004. április 18-tól havi 4.475 forint járadék megfizetését és az alperes részéről 428.875 forint és 35.800 forint tőke, valamint 143.312 forint késedelmi kamat teljesítésére figyelemmel 81.275 forint járadék-különbözet és 2008. november 19-től késedelmi kamat megfizetését kérte. Másodlagos

kereseti kérelme ebben a körben havi 2.000 forint járadék, illetve 244.000 forint lejárt járadék megtérítésére irányult.

2014. június 1-től havi 1.000 forint rehabilitációs többletköltség megtérítését kérte.

Állítása szerint 2014. május 31-ig 8.667.383 forint jövedelemvesztesége keletkezett. 2014. június 1-től havi 82.723 forint megtérítését kérte, és a hatályon kívül helyezett ítélet alapján az alperes 5.882.990 forint, 514.800 forint, valamint 2.140.683 forint összegű teljesítésére figyelemmel 2.784.393 forint járadék-különbözet, valamint 2008. november 19-től számított késedelmi kamat megfizetését kérte.

Előadta, hogy a beszerzett ingóságok, látogatási többletköltség, tisztítószer és rezsi többletköltség, valamint dologi kár címén az alperes teljesítésére figyelemmel további igénye nincsen.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a 2005-ben kifizetett 2.500.000 forint a felperes baleseti eredetű munkaképesség-csökkenésének mértékéhez képest a bíróságok által alkalmazott akkori nem vagyoni kártérítéseknek (tíz százalékanként 6-700.000 forint) megfelelt. Hivatkozott arra, hogy a felperes állapota a baleset óta eltelt idő alatt nem rosszabbodott, és már a baleset előtt sem volt egészséges.

Állította, hogy a peren kívül hat hónapra megfizetett élelemfeljavítás összege a kárkori ár- és értékviszonyok alapján megfelelő volt, ezt meghaladóan az élelemfeljavítás az orvosszakértői vélemény alapján nem volt indokolt. Kérte a hatályon kívül helyezett elsőfokú ítélet alapján teljesített 324.000 forint, 32.234 forint késedelmi kamat és 8 hónapig fizetett havi 9.000 forint járadék (72.000 forint) alperesi marasztalásba történő beszámítását.

Álláspontja szerint ápolási és gondozási többletköltség a kórházi tartózkodás időtartamára nem számítható. A hozzátartozók által ellátott tevékenység ellenértékének meghatározása során pedig nem lehet a hasonló tevékenységet ellátó vállalkozások óradijából kiindulni. Állította, hogy az általa kifizetett 108.000 forint és kamatai fedezték a felperes kárát. A hatályon kívül helyezett ítélet alapján teljesített további 530.000 forint és kamatai beszámítását kérte.

Kifejtette, a felperes nem bizonyította, hogy melyek azok a közepesnél nehezebb háztartási és ház körüli munkák, amelyben segítségre szorul, és mennyi ezek időszükséglete. Ennek hiányában a felperes járadék-igényét havi 15.000 forint/hó összegben tartotta elfogadhatónak. Utalt arra, hogy ezen a címen a korábbi elsőfokú ítélet alapján 1.245.000 forint lejárt járadékot és 390.649 forint kamatot már teljesített.

Rámutatott, hogy a felperes sem a balesetet megelőzően, sem azt követően nem közlekedett tömegközlekedési eszközzel. Az általánosságban megjelölt utazási többletköltsége baleseti okú felmerülését semmivel nem igazolta. A felperesnek ezen a címen a pert megelőzően 130.000 forintot, a korábbi ítélet alapján pedig 1.402.500 forintot és 440.068 forint kamatot megfizetett, amelynek a beszámítását kérte.

A felperes gyógyszer és vitamin többletköltségét havi 1.000 forintban fogadta el. Hivatkozott arra, hogy e jogcímen az előzetesen végrehajtható ítéleti rendelkezések alapján 360.713 forintot és késedelmi kamatait már megtérítette, amelynek az elszámolását kérte a jövőbeni követelésekre.

A felperes kulturális többletkiadása iránti keresetének elutasítását kérte azzal, hogy annak indokoltsága és felmerültsége nem igazolt.

Állította, hogy ha a gumiharisnya viselése indokolt lett volna, azt a felperes részére felírták volna és OEP támogatással tudta volna megvásárolni. Hivatkozott arra is, hogy a gumiharisnya vásárlását és használatát a felperes nem igazolta. A gyógyászati segédeszközre a felperesnek 428.875 forint lejárt járadékot és 143.312 forint késedelmi kamatot fizetett meg, amely összegeket marasztalása estén kért a marasztalási összegbe beszámítani.

Álláspontja szerint a rehabilitáció igénybevétele a felperes nem bizonyította, és az a szakértő szerint egyébként is csupán egy évig volt indokolt.

Hivatkozott arra, hogy az egységes bírói gyakorlat szerint jövedelemveszteség számításának alapja csak adózott jövedelem lehet, és a felperesnek a balesetet megelőző öt évben legalísan megszerzett jövedelme nem volt. A csatolt munkaszerződés alapján nem végzett munkát, a szerződés megkötésekor a munkaadóját még be sem jegyezték a cégbíróságon. Álláspontja szerint az üzletkötői tevékenység nem tekinthető nehéz fizikai munkának, és a felperes nem bizonyította, hogy a gyógyulását követően üzletkötőként megpróbált volna elhelyezkedni. Hivatkozott arra is, hogy a felperes nem munkaképtelen, így feltételezhetően valamilyen jövedelemszerző tevékenységet jelenleg is végez. Marasztalása esetén az alperes által kifizetett 10.705.149 forint beszámítását kérte.

A megismételt eljárásban az alperes indítványa alapján kirendelt SOTE Igazságügyi és Biztosítás-orvostani Intézet terjesztett elő szakvéleményt. A rendelkezésre álló szakvélemények egymással ellentétes megállapításainak feloldása érdekében ezt követően a felperes indítványa alapján az Igazságügyi Szakértői és Kutató Intézetek Budapesti Orvosszakértői Intézete került kirendelésre, melynek véleményét mindkét fél elfogadta.

A szakértői bizonyítás lefolytatása után meghozott ítéletével az elsőfokú bíróság az alperest 3.937.491 forint és abból 2.198.507 forintnak 2013. május 1-től június 30-ig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon, július 1-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes, a mindenkorl jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamata, valamint 1.270.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte. Kötelezte továbbá, hogy 2014. október 1-től minden hónap 15. napjáig előre esedékesen fizessen meg havi 105.923 forint járadékot azzal, hogy ezen összegből 82.723 forintot a felperes öregségi nyugdíjkorhatárának eléréséig, a fennmaradó összeget véghatáridő nélkül köteles teljesíteni. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy az ítélet járadékra vonatkozó rendelkezései fellebbezésre tekintet nélkül előzetesen végrehajthatók. Az alperest a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt kereseti illetékből 720.000 forint, az állam által előlegezett 702.571 forint szakértői díjból pedig 562.000 forint megfizetésére kötelezte az államnak külön felhívásra, és úgy rendelkezett, hogy a fennmaradó 180.000 forint kereseti illetéket és 140.571 forint szakértői díjat az állam viseli.

Az ISZKI BOI (a továbbiakban: szakértői intézet) véleménye alapján tényként állapította meg, hogy a felperes a baleset során kétoldali mellkasfali zúzódást, a jobb VI-VIII. borda törését, mellhártyaszakadást, vérmell kialakulását, részleges tüdőelégelenséget, a szeméremcsont és csípőízületi vápa törését, a bal sípcsont térdízületbe hatoló törését szenvedte el. Sokkos állapota vérátömlesztés és lélegeztetés alkalmazását tette szükségessé. Baleseti sérüléseinek tényleges gyógytartama egy év, baleseti eredetű munkaképesség-csökkenésének mértéke mintegy 40 %. Sérülései életét minden tekintetben megváltoztatták: a korábbi sport és hobbi tevékenysége végzésére nem képes, munkát nem tud vállalni, figyelemmel arra, hogy sokáig ülni, állni, járni, lépcsőzni, guggolni, hajolni nem tud. A gerinc- és csípőmozgásai beszűkültek, fájdalmasak, a bal térde és jobb alsó lábszára duzzadtabb, térdmozgásai beszűkültek. Járása enyhén aszimmetrikus. Kószvényes betegsége, a vérképzőrendszeri zavara és vérnyomásbetegsége, valamint gerinc elfajulása a baleset előtt is fennállt, azonban számára panaszokat nem okozott. A balesetet követően kialakult alsóvégtagi trombózisa a műtétet követő mozgásszegény életmódjának következménye, ezáltal a balesettel okozati összefüggésbe hozható. A természetes kórokú gerincbetegsége esetében pedig a baleseti sérüléseknek állapotrosszabbító hatása volt. A bizonyítékok értékelése alapján megállapította, hogy a balesetet követően a felperes élete megváltozott: házassága felbomlott, baráti kapcsolatai beszűkültek, anyagilag ellehetetlenült. Ikergyermekai neveléséből nem tudta kivenni a részét, apaként nem tudott megfelelően helytállni. Mindezeket a körülményeket értékelve a károkori ár- és értékviszonyok alapján sérelmeinek kiegyensúlyozására 4.000.000 forint nem vagyoni kártérítést látott alkalmasnak, melyből az alperes a per megindítása előtt 2.500.000 forintot már

teljesített. A keresetet ezért a 2.500.000 forint után még meg nem fizetett késedelmi kamatok, valamint 1.500.000 forint tőke és késedelmi kamatai erejéig találta megalapozottnak. A felperes rendelkezése alapján a 2.500.000 forint tőke kifizetésig felmerült 633.206 forint késedelmi kamatába számította be az élelemfeljavítás körében az alperes 428.234 forint összegű túlfizetését.

A szakértői intézet véleménye alapján megállapította, hogy a felperes a balesetet követően hat hónapig teljes, további hat hónapig részleges gondozásra szorult. A családtagok által teljesített teljes gondozás havi költségét mérlegeléssel 20.000 forintban, a részleges gondozását 15.000 forintban állapította meg. A 2008. július 17-én történt 180.000 forint összegű teljesítésére figyelemmel az alperest további 30.000 forint és 2003. október 17-től késedelmi kamat fizetésére kötelezte. Rámutatott, hogy a hivatkozott további 530.000 forint összegű teljesítését az alperes nem bizonyította.

A rendelkezésre álló bizonyítékok, alapvetően az orvosszakértői vélemény alapján a felperes háztartási és ház körüli munkával kapcsolatos kisegítői többletköltségét az első évre havi 20.000 forintban, 2004. április 18-tól 2009. december 31-ig havi 15.000 forintban, 2010. január 1-től pedig havi 18.000 forintban állapította meg. A felperes követelésébe beszámította az alperes által a pert megelőzően megfizetett 144.000 forintot, a korábbi ítélet előzetesen végrehajtható rendelkezései alapján teljesített 1.245.000 forintot, 390.649 forint kamatot, és további 120.000 forintot és az alperest a különbözetként jelentkező 392.351 forint és ezen összeg után 2008. november 19. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamat, valamint 2014. október 1. napjától havi 18.000 forint megfizetésére kötelezte.

A felperes közlekedési többletköltségre vonatkozó keresetét csupán a gyógytartam egy évére és havi 15.000 forint erejéig találta alaposnak. Megállapította, hogy az alperes egy évre 130.500 forintot, majd a hatályon kívül helyezett ítélet alapján összesen 1.962.568 forintot, ebből 444.068 forint késedelmi kamatot fizetett meg, amellyel 1.913.068 forint túlfizetésbe került.

Hangsúlyozta, hogy az alperes pert megelőző 60.000 forint összegű teljesítését a felperes elfogadta, és a gyógytartam idejére további gyógyszer és vitamin többletköltség megtérítését nem kérte. A 2004. április 18-tól havi 2.200 forint járadék megfizetésére irányuló keresetét megalapozottnak találta és a 2014. szeptember 30-ig lejárt 275.880 forint járadék, és annak középátlagos késedelmi kamata mellett 2014. október 1-től véghatáridő nélkül havi 2.200 forint járadék megfizetésére kötelezte az alperest. Utalt egyúttal arra, hogy az alperes az előkészítő iratában írt 360.713 forint összegű teljesítését nem bizonyította.

A felperes kulturális többletköltség iránti igényét egy évre havi 3.000 forint erejéig megalapozottnak találta, és a korábbi teljesítésére figyelemmel az alperest 12.000 forint és 2014. február 15-től késedelmi kamat megfizetésére kötelezte.

A felperes gyógyászati segédeszköz költség igényét a gyógytartam idejére 60.171 forint, 2004. április 18-tól pedig havi 2.000 forint összegben megalapozottnak találta. Értékelte, hogy a szakvélemény szerint a felperes folyamatosan rászorul a gumiharisnya viselésére, és a társadalombiztosítás évente csupán négy harisnya vásárlását támogatja. A harisnya rendszeres vásárlását a felperes tanúvallomással igazolta. Megállapította ugyanakkor, hogy a korábbi ítélet előzetesen végrehajtható rendelkezései alapján az alperes összesen 607.987 forintot, ebből 143.312 forint kamatot fizetett meg, ezzel 297.016 forint túlfizetésbe került.

A felperes havi 1.000 forint rehabilitációs többletköltség iránti igényét megalapozottnak találta, figyelemmel arra, hogy a szakértő szerint az állapotrosszabbodásának megakadályozása érdekében a fizikoterápia, gyógytorna és uszoda igénybevétele alkalmanként indokolt, és a rehabilitációt a társadalombiztosítás teljes egészében nem fedezi.

Megállapította, hogy a felperes a balesetet megelőzően munkaviszonnyal nem rendelkezett. 2003. április 15-én azonban munkaszerződést írt alá, amely alapján április 21-én állt volna munkába üzletkötőként havi bruttó 220.000 forint fizetés mellett. A munkát a perbeli baleset miatt nem tudta

felvenni, és a baleseti maradványállapota folytán munkavégzésre a gyógytartamot követően sem volt képes, a munkaviszony létesítésére irányuló próbálkozásai nem vezettek eredményre. A bizonyítékok értékelése alapján ezért 2003. december 31-ig a csatolt munkaszerződés szerint, 2004. január 1-től pedig a mindenkor minimálbér figyelembevételével határozta meg a felperes jövedelemveszteségének összegét. Abból azonban levonta a felperes által 2012. és 2014. januárja között kapott – édesanyja ápolása miatt folyósított - ápolási díj összegét. 2014. szeptember 30-ig ezért a jövedelemveszteségének összegét 8.998.275 forintban, a 2014. október 1-től fizetendő járadék összegét 82.723 forintban állapította meg. Álláspontja szerint a hivatkozott 10.353.514 forinttal szemben az alperes csupán 8.152.373 forint teljesítést bizonyított. Figyelemmel arra, hogy a hatályon kívül helyezett ítéletben az alperes fizetési kötelezettségét azonos összegben állapította meg, amelyet az alperes már teljesített, ezért csupán 2012. január 1-től kezdődően kötelezte a 2012. évre 909.540 forint, a 2013. évre 578.775 forint, 2014. szeptember 30-ig pedig 710.192 forint, azaz összesen 2.198.507 forint jövedelemveszteség megfizetésére.

A kifejtettek alapján az alperes által 2014. október 1-től fizetendő havi 105.923 forint járadék, 18.000 forint háztartási és ház körüli kisegítő, 2.200 forint gyógyszer, 2.000 forint gyógyászati segédeszköz és 1.000 forint rehabilitációs többletköltséget, valamint 82.723 forint jövedelemveszteséget tartalmazott. Az alperesnek az 1.913.068 forint közlekedési többletköltségre és 297.016 forint gyógyászati segédeszközre vonatkozó túlfizetését elsődlegesen az alperes által kifizetett 2.500.000 forint nem vagyoni kártérítés fennmaradó kamatára, illetve a megítélt 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítésnek a balesettől az ítélet meghozataláig lejárt kamatára, majd a 30.000 forint gondozási költségre és annak késedelmi kamatára, 12.000 forint kulturális többletköltségre és késedelmi kamatára, 392.351 forint háztartási és ház körüli kisegítői költségre és annak késedelmi kamatára, továbbá a gyógyszer és vitamin többletköltség késedelmi kamatára és 36.986 forint erejéig a tőkére számolta el. A túlfizetések levonását követően alperest 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítésben, 238.984 forint gyógyszer és vitamin többletköltségben marasztalta, illetve a 2.198.507 forint jövedelemveszteség középátlagos késedelmi kamatában.

A perköltség, a le nem rótt kereseti illeték és az állam által előlegezett szakértői díj viselése felől a felperes mintegy 80 %-os pernyertességének arányára figyelemmel rendelkezett.

Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyet többször módosított. A másodfokú tárgyaláson fenntartott végleges fellebbezési kérelme szerint az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a korábbi elsőfokú ítélet előzetesen végrehajtható rendelkezései alapján 10 %-kal nagyobb mértékű munkaképesség-csökkenésre már teljesített, ezért sérelmezte a további kártérítésben való marasztalását. Kiemelte, hogy a szakvélemény szerint a felperes baleseti sérülései egy év alatt gyógyultak, az azóta eltelt idő alatt pedig állapotrosszabbodást nem diagnosztizáltak nála. A baleseti eredetű munkaképesség-csökkenése miatt a munkavégzésre nem alkalmatlan. A peren kívül megfizetett nem vagyoni kártérítés összege ezért alkalmas a sérelmeinek kiegyensúlyozására, és a kárkori ítélkezési gyakorlatnak is megfelel. Másodlagosan a nem vagyoni kártérítés után megítélt, illetve elszámolt késedelmi kamat elutasítását kérte.

Az élelemfeljavítás címén előterjesztett felperesi kereset elutasítását és ápolás-gondozás tekintetében ítéleti marasztalását elfogadta, és 425.234 forint, illetve 48.512 forint összegű túlfizetésének a beszámítását kérte. A háztartási és ház körüli kisegítői többletköltség járadék összegének leszállítását kérte 2004. április 18-tól havi 10.000 forintra, egyúttal utalt arra, hogy túlfizetése ezen a címen 494.409 forint. Kifejtette, a felperesnek gyümölcsfái, szőlője, sövénye

nincsen, a fűnyírás pedig nem tekinthető nehéz fizikai munkának. A bevásárlásban a felperes nem szorul segítségre. A jelentős összegű kifizetése ellenére sem igazolt a felperes részéről ilyen jellegű fizetett szolgáltatás igénybe vétele, és a jelen munkaerő-piaci viszonyok között az alkalmi munkák költsége nem nő, hanem éppen ellenkezőleg csökken.

Hangsúlyozta, hogy a hatályon kívül helyezett ítélet alapján történt teljesítése folytán túlfizetésbe került, és a felperes 1.913.068 forint közlekedési többletköltséggel jogalap nélkül gazdagodott. A megítélt lejárt és jövőbeli gyógyszerjáradék fizetési kötelezettségét nem vitatta. Állította azonban, hogy azt 2014. szeptember 30-ig 275.880 forint tőke, valamint 88.430 forint késedelmi kamat összegben már megfizette. Teljesítése csupán azért nem volt beazonosítható, mert gyógyászati segédeszköz többletköltségként szerepelt. Kérte tehát a teljesítéséből 364.610 forintnak gyógyszerköltségként, a fennmaradó 243.377 forintnak pedig gyógyászati segédeszköz költségként való elszámolását.

2005. április 17-től kezdődően évi 24.000 forint gyógyászati segédeszköz (gumiharisnya) többletköltségben való marasztalását megalapozatlannak tartotta. Arra hivatkozott, hogy az orvosszakértő csak két éves tartamra tartotta feltétlenül szükségesnek a gumiharisnya viselését, arra nézve orvosi javaslat sem volt. Ilyen költségei felmerültét egyetlen számla kivételével a felperes nem bizonyította. A tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy éppen nem visel harisnyát, mert kényelmetlen.

Álláspontja szerint a rehabilitációs és kulturális többletköltségei felmerültére nézve a felperes semmilyen bizonyítékot nem csatolt, az alapeljárásban ilyen követelése nem is voltak. A felperesnek a már teljesítettet meghaladó kulturális többletkiadás iránti igénye ezért megalapozatlan. Utalt arra, hogy korábban fel sem merült, hogy a felperes állapotfenntartó szolgáltatást kívánna igénybe venni. Rehabilitációs többletköltség iránti követelése idő előtti is, figyelemmel arra, hogy az orvosilag indokolt kezeléseket az OEP támogatja.

A felperes jövedelemvesztéséből eredő kárát csak a 2003. december 31-ig megítélt 1.597.750 forintban fogadta el, ezt meghaladóan a kereset elutasítását kérte. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy 2004 januárjától kezdődően a felperes már nem volt munkaképtelen. A csatolt szerződés szerint egyébként sem fizikai, hanem üzletkötői munkát végzett volna. A mindenkor teljes minimálbér megfizetésére való kötelezése ezért megalapozatlan, és ellentétes a szakértői vélemény megállapításaival. Sérelmezte, hogy a bíróság annak ellenére kötelezte jövedelemvesztés megtérítésére, hogy a felperesnek a baleset előtti nyolc évben igazolt adózott jövedelme nem volt. Hivatkozott arra, hogy amennyiben a jövedelemkiegészítésként üzött karosszérialakatosi tevékenység annyira jövedelmező volt, akkor a felperes kárenyhítési kötelezettségét képezte volna, hogy a felszerelt műhelyét akár segítséggel hasznosítsa.

A felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, amely alapján az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását, a lejárt háztartási és ház körüli kisegítő járadék tekintetében az alperes marasztalásának 927.000 forintra, a jövedelemvesztés tekintetében 2.600.485 forintra való felemelését, a közlekedési többletköltség tekintetében a gyógytartam idejére 49.500 forintban, 2004. április 18-tól pedig véghatáridő nélkül havi 15.000 forint járadékban és 2013. május 15-től késedelmi kamatban való marasztalását kérte. Kérte továbbá mindezek következményeként az 1.913.068 forint túlfizetés elszámolásának mellőzésével alperesnek 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítés után a balesettől, 275.880 forint gyógyszer és vitamin többletköltség után 2009. május 1-től a kifizetésig járó késedelmi kamatokban való marasztalását.

Csatlakozó fellebbezését azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított háztartási és ház körüli kisegítői többletköltség és jövedelemveszteség összege helyes, az alperes részteljesítéseinek elszámolása azonban téves. A teljesített késedelmi kamatok a tőkekövetelésének kiegyenlítésére nem számolhatók el, ebben az esetben ugyanis az alperes lényegében nem fizetne késedelmi kamatot. A háztartási és ház körüli kisegítői költségre az alperes nem 1.889.649 forintot, hanem a per előtt 144.000 forintot, a per alatt pedig 1.221.000 forint tőkét, valamint 390.649 forint késedelmi kamatot teljesített. A megállapított 2.292.000 forint tőkeösszeg a helyes elszámolás eredményeként 927.000 forintra csökken, amely után az alperes az ítélet szerinti késedelmi kamatot köteles megfizetni. Ugyanígy az alperes által a jövedelemveszteségre teljesített 8.538.473 forintból 2.140.683 forint késedelmi kamat volt, ezért az alperes 8.998.275 forint jogos követeléséből még nem teljesített 2.600.485 forint, valamint annak 2013. május 1-jétől járó késedelmi kamata megfizetésére köteles. Rámutatott, hogy az ISZKI BOI orvosszakértői véleménye, valamint **Sz. A.** tanú vallomása alátámasztották közlekedési nehezítettségét. A baleset előtti állapotához képest jóval több alkalommal kell gépkocsit, a tömegközlekedéshez pedig számos esetben kísérőt igénybe vennie. Ez utóbbit azért mert a magasabb járművekre való fel- és leszállás, valamint a hosszabb idejű állás számára nehézséget jelent. Az igényelt havi 15.000 forint járadékból 2014. szeptember 30-ig (125,5 hónapra) 1.882.500 forint járt le, amellyel szemben 1.392.000 forint tőke teljesítése számolható el, a fennmaradó járadék különbözet tehát 490.500 forint. Az alperes a hatályon kívül helyezett elsőfokú ítélet alapján 2011. évig fizette meg a járadékot a késedelmi kamataival együtt, az ezt követően felmerülő járadékok esetében ezért középárányos időponttól ugyancsak köteles késedelmi kamatot fizetni.

A felperes terjesztett elő fellebbezési ellenkérelmet, amely az alperes fellebbezésével érintett körben az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint a megítélt nem vagyoni kártérítés leszállítására nincs indok, ugyanis a balesetben súlyos sérüléseket szenvedett. A természetes eredetű megbetegedései korábban számára problémát nem okoztak, a baleset következtében azonban életminősége hátrányosan változott, maradványállapota élettevékenységét minden téren elnehezíti. A jövedelemveszteség iránti igénye kártérítés, és nem adójogi kategória. Önmagában abból, hogy a balesetet közvetlenül megelőzően nem dolgozott, nem lehet arra következtetni, hogy soha nem végzett jövedelemszerző tevékenységet. Utalt arra, hogy elhelyezkedésre irányuló próbálkozásai életkora és baleseti sérülései miatt nem vezettek eredményre.

Fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett a felperes nem vagyoni, illetve ápolási-gondozási többletköltség iránti igénye tekintetében az ítélet keresetet, továbbá a jövedelempótló járadék véghatáridő nélküli megállapítását elutasító rendelkezése [Pp. 228. § (4) bekezdése].

Az alperes fellebbezése, és a felperes csatlakozó fellebbezése is részben alapos.

Az alperes a másodfokú tárgyaláson pontosította a korábban többször módosított, illetve kiegészített, és ezek eredményeként nem teljesen világos fellebbezési kérelmét. Nyilatkozata szerint fellebbezése a kereset teljes elutasítására irányult, melynek indokát abban jelölte meg, hogy a felperes kárát korábbi teljesítései révén már megtérítette. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben csupán a nem vagyoni kártérítés, háztartási és ház körüli kisegítő, kulturális, gyógyászati segédeszköz és rehabilitációs többletköltség, valamint a jövedelemveszteség tekintetében támadta. Egyértelművé tette továbbá azt is, hogy sem megállapításra, sem marasztalásra irányuló viszontkeresete nincs, és illet az elsőfokú eljárás során sem terjesztett elő. Mindezekre figyelemmel az ítéletábra megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a teljesség Pp. 213. § (1) bekezdésében meghatározott követelményének megfelelt, ennek következtében - a

Pp. 253. § (3) bekezdése szerint a fellebbezés és csatlakozó fellebbezés korlátai között - érdemben felülbíráható volt.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálása szempontjából releváns tényállást helyesen állapította meg, az ítélet tábla a döntésével csak a felperes kulturális többletköltsége iránti igény, valamint az alperes részteljesítéseinek elszámolása tekintetében nem értett egyet.

A lefolytatott bizonyítás eredménye alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a baleset során a felperes testi épséghez, egészséghez fűződő védett személyiségi jogai sérültek, és személyhez fűződő jogsérelmeivel összefüggésben életminősége romlott. A felperes a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja alapján ezért olyan mértékű nem vagyoni kártérítésre tarthatott igényt, amely az általa elszenvedett hátrányok teljes kompenzálására alkalmas.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az ítélet tábla kiemeli, hogy a baleseti eredetű sérülései következtében a felperes munkaképessége nagymértékben csökkent. A baleseti sérülései egy év alatt gyógyultak, maradványállapota azonban szinte valamennyi élettevékenységét korlátozza, és a baleseti sérülései miatt a természetes kórokú megbetegedéseivel összefüggésben kialakult állapota is romlott. Mindezek a körülmények indokoltá tették a magasabb összegű nem vagyoni kártérítés megállapítását. Az elszenvedett hátrányok kompenzálására alkalmas pénzbeli kártérítés meghatározása szempontjából releváns tényezők mérlegelése során a munkaképesség-csökkenés mértékét nem önmagában, hanem a károsult nemének, korának megfelelő életlehetőségeire gyakorolt következményeivel együtt kell értékelni. Ezért nem alkalmazható az az alperes által az elsőfokú eljárás során hivatkozott számítási mód, hogy a baleseti munkaképesség-csökkenés 10 %-onként 6-700.000 forint nem vagyoni kártérítésnek felel meg. Az ítélet tábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által a károkori ár- és értékviszonyok alapján megállapított nem vagyoni kárpótlás nem volt eltúlzott összegű, nem lépte túl a hasonló jellegű és súlyú egészségkárosodásért a bírói gyakorlatban indokolt tartott mértéket. Az okszerű mérlegelés eredményeként a Pp. 206. § (3) bekezdése szerint megállapított nem vagyoni kártérítés leszállítására ezért az ítélet tábla nem látott indokot. Mivel a nem vagyoni kár összegének a megállapítása a károkori ár- és értékviszonyok alapján történt, ezért nem volt lehetőség a késedelmi kamat megítélésének és elszámolásának mellőzésére sem.

A szakértői intézet mindkét fél által elfogadott véleménye szerint a felperes nem alkalmas a nehéz fizikai, illetve a tartós állással, emeléssel, hajolással járó munkák végzésére. Baleseti maradványállapota minden olyan tevékenységét nehezíti, ami a bal alsó végtag, csípő és gerinc fokozott igénybevételével jár. A szakértő megállapította, hogy a felperes egy évig minden, jelenleg a bal alsó végtagot, csípőt és gerincet fokozottan terhelő, közepesnél nehezebb háztartási és ház körüli munkák tekintetében szorul kiegészítőre. Az elsőfokú bíróság a szakvélemény, a kertre vonatkozó fényképfelvétel, felperes, **B. L.-né** és **B. G. L.** tanúk vallomásának értékelése alapján helyesen állapította meg a felperes kiesett háztartási és ház körüli tevékenységének az ellenértékét. Annak mértéke igazodik a felperes egészségi állapotának változásához, és az eltelt idő alatt módosuló ár- és értékviszonyoknak is megfelel. Az elsőfokú bíróság által megállapított járadékot az alperes azért is alaptalanul támadta, mert az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatai szerint annak mértékét havi 15.000 forint erejéig nem tette vitássá.

A fellebbezési tárgyaláson az alperes úgy nyilatkozott, hogy a felperes rehabilitációs, illetve kulturális többletköltség igénye tekintetében elévülési kifogását nem tartja fenn. Az ítélet táblának ennek folytán az elévülés kérdésében nem kellett állást foglalnia, ezért csupán megjegyzi, hogy erre vonatkozó kárigényét a felperes már a keresetlevelében előterjesztette. Az elsőfokú bíróság által

12.000 forintban megállapított kulturális többletköltséggel és annak késedelmi kamatával szemben az alperes fellebbezését az ítéltábla érdemben megalapozottnak találta. A felperes nem vitatta, hogy az alperes ezen a címen 24.000 forintot már megtérített a számára. Ilyen jellegű további költségeit viszont egyáltalán nem bizonyította, és annak felmerültére a kihallgatott tanúk vallomása alapján sem volt következtetés vonható.

A szakértői intézet a gyógytorna, gyógyfürdő, uszoda rendszeres használatát a balesetet követő egy évig, ezt követően és a jövőben is a fizioterápia, gyógytorna és uszoda igénybevételét alkalmanként tartotta szükségesnek a felperes állapotrosszabbodásának megakadályozása, illetve lassítása érdekében. Utóbbiak közül az uszoda bizonyosan nem tartozik a társadalombiztosítás által támogatott ellátások közé, és az elsőfokú bíróság azt is helyesen értékelte, hogy a támogatás a fürdőgyógyászati ellátások esetén sem éri el a száz százalék mértéket [1997. évi CXXXIII. törvény, 5/2004. (XI. 19.) EüM rendelet]. A szolgáltatás igénybevétele és a baleset közötti ok-okozati összefüggést a szakvélemény alátámasztotta, amely mellett a felperes gyógyfürdő belépő költségére nézve árjegyzéket is csatolt. Ezeket meghaladóan az alperes havi 1.000 forint járadékban való marasztalásához további bizonyítékra nem volt szükség.

Az orvosszakértő szerint a felperes a balesettel összefüggésben egy évig volt képtelen tömegközlekedési eszközök biztonságos használatára, ezen időszakban a közlekedése nehezített volt, kísérő igénybevételére szorult. Jelenleg és a jövőben a tömegközlekedési eszközök használatára kísérő nélkül abban az esetben alkalmas, amennyiben számára a biztonságos utazása érdekében ülőhely rendelkezésre áll. A közlekedési többletköltségként azonban kizárólag azok a kiadások téríthetők, amelyek a felperes balesetet megelőző életviteléhez képest számára plusz kiadásként jelentkeznek. A felperes foglalkozása szerint karosszerialakatos, illetve gépkocsivezető volt. Az alperes megalapozottan hivatkozott arra, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a balesetet megelőző időszakban a tömegközlekedési eszközök igénybevétele a felperes részéről nem igazolt, a szakvélemény szerint pedig gépjármű igénybevételére a felperes jelenleg is önállóan alkalmas. A felperes a perben nem igazolta, hogy a baleset miatt megváltozott élethelyzetében a gépjármű igénybevételével rendszeres többletkiadása merülne fel. A szakvélemény alapján nem volt bizonyított, hogy a baleseti maradványállapotával összefüggésben kontrollvizsgálatokon kellene megjelennie, vagy utókezelésre szorulna. A szakértő által alkalmanként indokoltnak tartott fizioterápia, gyógytorna vagy uszoda igénybevételének tényét és rendszerességét pedig a felperes szintén nem igazolta. Mindezeket figyelembe véve az elsőfokú bírósággal egyezően az ítéltábla sem látott közlekedési többletköltség járadék megállapítására lehetőséget.

A szakértői intézet az orvosi dokumentáció, valamint a felperes személyes vizsgálata alapján a kiegészített véleményében megállapította, hogy a felperes számára a balesettel okozati összefüggésben jelenleg és a jövőben is indokolt a gumiharisnya szükség szerinti használata. A járadékigény megalapozottságát tehát a szakvélemény alátámasztotta, az alperes pedig az elsőfokú bíróság által megállapított járadék összegét nem vitatta. Mindezekre tekintettel az alperes alaptanul támadta az ítélet járadék megállapítására vonatkozó rendelkezését.

Az alperes nem vitatta a felperesnek a baleset előtt két nappal kötött munkaszerződése alapján a baleseti sérülései gyógytartamának idejére számított jövedelemvesztését. A csatolt szerződés szerint a felperes munkaviszonya határozatlan időre jött volna létre, ennek következtében a munkaviszony tényének elfogadásából egyúttal az is következett, hogy a felperes a gyógytartam idejét követően is számíthatott legalább a mindenkori minimálbérnek megfelelő jövedelemre. Az alperes ezért a saját nyilatkozatára figyelemmel alaptanul kifogásolta a jövedelempótló járadékban való marasztalását. A jövedelemkiesés tényének elfogadása esetén nem volt jelentősége annak, hogy

a felperes korábban bejelentett munkahellyel, adózott jövedelemmel egyáltalán nem rendelkezett. A járadék összegét pedig az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján, helyes számítás eredményeként állapította meg.

Az előzőekben kifejtettek szerint a felperes keresete 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítés és a balesettől számított késedelmi kamat, a már kifizetett 2.500.000 forint nem vagyoni kártérítés után 2003. április 17-től és 2005. október 3-ig számolt késedelmi kamat, 210.000 forint gondozási költség és 2003. október 17-től számított késedelmi kamata, egy évre havi 20.000 forinttal, 2004. április 18. és 2009. december 31. között havi 15.000 forinttal, 2010. január 1-jétől pedig havi 18.000 forinttal számított háztartási és ház körüli kisegítői költség, egy évre összesen 180.000 forint közlekedési többletköltség, 2004. április 18-tól havi 2.200 forint gyógyszer többletköltség, a gyógytartam idejére 60.171 forint 2004. április 18-tól havi 2.000 forint gyógyászati segédeszköz, 2014. június 1-jétől havi 1.000 forint rehabilitációs többletköltség, a 2014. május 31-ig lejárt 8.667.383 forint jövedelemvesztés és 2014. június 1-jétől ezen a címen havi 82.723 forint járadék erejéig megalapozott. Az ítélet tábla a 2014. október 1-jétől megállapított havi 23.200 forint költség-, és 82.723 forint jövedelempótló járadék esetében sem annak felemelésére, sem a leszállítására nem látott indokot.

Az alperes 49/A/3. és 4. alatt csatolta a teljesítéseit tartalmazó kimutatásait, a felperes pedig a tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy azok megtörténtét és összegét nem teszi vitássá. Az alperes a Ptk. 290. § (1) bekezdése szerint azt ugyan meghatározhatta, hogy a teljesítéseit a felperes melyik kárigényének a megtérítésére szánja, az elszámolás sorrendjének Ptk. 293. §-ában meghatározott szabályától azonban csak a felperes térhetett el. Az elsőfokú bíróság elszámolását a felperes csatlakozó fellebbezésében ezért annyiban megalapozottan támadta, hogy az alperes által késedelmi kamatként fizetett, és általa is ilyen módon elszámolt részteljesítések a tökekövetelésre nem voltak elszámolhatók.

Az alperes által teljesített 2.500.000 forint nem vagyoni kártérítés után a kifizetés időpontjáig – a felek által nem vitatottan – 633.206 forint késedelmi kamat merült fel. Az élelemfeljavítás körében felmerült összesen 428.234 forint (324.000 forint + 72.000 forint + 32.234 forint) túlfizetés összege a Ptk. 290. § (2) bekezdése alapján elszámolható volt a nem vagyoni kártérítés késedelmi kamatára, és azt 204.972 forintba csökkentette.

A felek között nem vitás, hogy az alperes 180.000 forint összegű teljesítésének elszámolását követően a felperesnek 30.000 forint gondozási többletköltség és 2003. október 17-től a kifizetésig járó késedelmi kamata iránti keresete megalapozott volt.

A felperes megalapozottan hivatkozott arra, hogy a balesettől 2014. szeptember 30-ig lejárt összesen 2.292.000 forint háztartási és ház körüli kisegítői járadék esetében csupán a per előtt teljesített 144.000 forint, valamint a korábbi elsőfokú ítélet alapján megfizetett 1.101.000 forint (1.245.000 forint – 144.000 forint) és 120.000 forint tőke volt elszámolható, a 390.649 forint késedelmi kamat nem. Ennek következtében a lejárt – az alperes által még teljesítendő – járadék összege a helyes számítás szerint valóban 927.000 forint. Ez után az összeg után azonban a felperes középárányos késedelmi kamatot csak a 2012. január 1. és 2014. szeptember 30. közötti időszak után követelhetett (vagyis 2013. május 15. napjától), a korábbi időszakra eső késedelmi kamatot ugyanis az alperes már megfizette, illetve a járadék előzetesen végrehajtható ítéleti rendelkezések alapján történt folyósítása során késedelem nem merült fel.

A közlekedési többletköltség vonatkozásában az alperesi túlfizetés összegét az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg ítéletében. A per előtt megfizetett 130.500 forintot ugyanis kétszer számolta el, amennyiben a per folyamán történt teljesítés alperesi elszámolásban feltüntetett összegét azzal nem csökkentette. Az alperes túlfizetésének összege helyesen 1.782.568 forint, amely összeg az alperes per alatti teljesítéséből (1.392.000 forint tőke és 440.068 forint késedelmi kamat) levont 49.500 forint (az elsőfokú bíróság által megítélt 180.000 forint és az alperes peren kívül teljesített 130.500 forintnak) különbözete.

A felperes a másodfokú tárgyaláson tett nyilatkozata szerint nem vitatta, hogy a 2014. szeptember 30-ig lejárt 275.880 forint gyógyszer többletköltség járadékot, és annak 88.730 forint késedelmi kamatát az alperes 364.610 forint összegben már megfizette. Ennek következtében ezen a címen az alperes csak 2014. október 1-jétől kezdődően volt havi 2.200 forint járadékban marasztalható.

Az alperesnek az elsőfokú ítéletig összesen 310.971 forint (60.171 forint + 250.800 forint) gyógyászati segédeszköz költség, valamint az azt terhelő késedelmi kamat fizetési kötelezettsége merült fel. A feleknek a gyógyszerköltségre vonatkozó nyilatkozatukból következően, ezzel szemben 188.795 forint tőke és 54.582 forint késedelmi kamat teljesítése volt elszámolható. Ennek eredményeként a felperes 122.176 forint tőkére és annak középárányos, 2009. január 1-jétől számított késedelmi kamatára tarthatott igényt.

A felperes 2014. június 1-jétől igényelt havi 1.000 forint rehabilitációs többletköltség járadékából az elsőfokú ítélet időpontjáig 4.000 forint járt le, amely után a felperes nem igényelt késedelmi kamatot.

Az elsőfokú bíróság a felperes jövedelemveszteségének összegét 2003. december 31-ig 1.597.750 forintban, 2004. január 1. és 2011. december 31. között 4.800.040 forintban, 2012. évre 909.540 forintban, 2013. évre 578.775 forintban, 2014. évben kilenc hónapra 710.192 forintban állapította meg. A kiesett jövedelem ítéletig lejárt összegének a meghatározása során azonban számítási hibát vétett, a felsoroltak összege ugyanis helyesen 8.596.297 forint és nem 8.998.275 forint. Ezt az összeget az alperesi teljesítés elszámolásával a csatlakozó fellebbezésben írtaknak megfelelően valóban 5.882.990 forinttal, illetve 514.800 forinttal kellett csökkenteni. Ennek eredménye azonban megegyezett az elsőfokú bíróság által megállapított 2.198.507 forinttal. A még meg nem térített jövedelemveszteség összege után a felperes a 2012. január 1. és 2014. szeptember 30. közötti időszakot tekintve középárányos időponttól, 2013. május 15-től igényelhetett késedelmi kamatot.

A felperes az elsőfokú eljárás során azt kérte, hogy a bíróság az alperes túlfizetéseit jogcímenként, illetve az adott jogcímen további kereseti követelés hiányában a nem vagyoni kártérítés kamataként számolja el. Az alperes 2011. június 14-én történt teljesítéséből túlfizetésként fennmaradt 1.782.568 forint közlekedési többletköltségként nem volt elszámolható, mert a felperesnek ezen a címen kereseti követelése már nem maradt. Az összeg fedezte a már teljesített 2.500.000 forint nem vagyoni kártérítés után még fennmaradt 204.972 forint kamatot, valamint az 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítésnek a 2011. június 14-i teljesítés időpontjáig felmerült 1.007.116 forint késedelmi kamatát. A fennmaradó 570.480 forintot a Ptk. 293. §-a szerint elsősorban az addig az időpontig esedékessé vált 30.000 forint gondozási költség, illetve 122.176 forint gyógyászati segédeszköz késedelmi kamatára kellett elszámolni. Előbbi a 2003. október 17-től 2011. június 14. közötti időszakra számítva 18.488 forintot, az utóbbi a 2009. január 1. és 2011. június 14. közötti időszakra számítva 22.105 forintot tett ki. A 570.480 forintból fennmaradó 529.887 forint (570.480 forint – 40.593 forint) túlfizetés a felperesnek járó 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítés tőkeösszegét 970.113 forintra csökkentette.

A fenti számítás eredményeként az alperes marasztalásának tőkeösszege 4.251.796 forintra emelkedett (970.113 forint nem vagyoni kár, 30.000 forint gondozási, 927.000 háztartási és ház körüli kisegítői, 122.176 forint gyógyászati segédeszköz, 4.000 forint rehabilitációs többletköltség, valamint 2.198.507 forint jövedelemvesztés), amelyből 1.122.289 forint után az alperes 2011. június 15-től, míg 3.125.507 forint után 2013. május 15-től volt köteles a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamatot fizetni. A nem vagyoni kártérítés, gondozás és gyógyászati segédeszköz után a késedelmi kamat 2011. június 14-ig már elszámolásra került.

A járadékként igényelt kártételek esetén az ítélethozatalig lejárt járadékok összegét figyelmen kívül kellett hagyni, és a pertárgy értékét a Pp. 24. § (2) bekezdés a) pontja szerint kellett számítani. Részben emiatt, részben azért, mert a felperes keresetlevelében a marasztalási összegeket az alperes pert megelőző teljesítéseinek figyelmen kívül hagyásával jelölte meg (és az elszámolásra való feljogosítását kérte), a per alatt történt teljesítések ellenére az eredeti 10.248.500 forint összegű perértékhez képest csak mintegy 27 %-ban lett pernyertes. Ez indokoltá tette a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú perköltségre, továbbá kereseti illetékre és állam által előlegezett költségekre vonatkozó ítéleti rendelkezések megváltoztatását. Az ítéltábla ezért az alperes helyett a felperest kötelezte az ellenérdekű fél javára perköltség fizetésére, amelynek összegét a felperes megbízási szerződése alapján támasztott 20 % mértékű ügyvédi munkadíj igényére, valamint az ítéltábla hatályon kívül helyező végzésében megállapított másodfokú perköltség összegére figyelemmel állapította meg. Az ítéltábla álláspontja szerint a pertárgyérték alapján számított kereseti illeték helyesen 614.900 forint volt, amely mellett rendelkezni kellett a korábbi elsőfokú ítélet ellen benyújtott fellebbezések után számított fellebbezési illetékről is.

A kifejtettek alapján az ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta.

Mindkét fél fellebbezése részben vezetett eredményre, a másodfokú eljárásban azonban a felperes nagyobb arányban lett pernyertes. A Pp. 81. § (1) bekezdése alapján ezért az ítéltábla a képviselője ügyvédi megbízásában a másodfokú eljárásra kikötött, áfát tartalmazó ügyvédi munkadíj arányos részének megfizetésére kötelezte az alperest.

Az Itv. 51. § (1) bekezdésére figyelemmel az ítéltáblának a fellebbezési illeték viseléséről nem kellett rendelkeznie.

Budapest, 2015. június 16.

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

dr. Csóka István s. k.
előadó bíró

dr. Lente Sándor s. k.
bíró

